

Modul/Kurs sillabusi
Asliyat va tabdil
masalasi
70230301 –
Matnshunoslik va adabiy
manbashunoslik

Adabiy
manbashunoslik va
matnshunoslik
kafedrasi

Kurs:	<i>Asliyat va tabdil masalasi</i>
Kurs turi:	<i>ixtisoslik fan</i>
Kurs kodi:	302ATM4
Yil:	2022-2023
Semestr:	3
Ta'lim shakli:	<i>kunduzgi</i>
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	150
Ma'ruza	30
Amaliy mashg'ulotlar	30
Seminarlar	
Laboratoriya ishi	-
Mustaqil ta'lim	60
Kredit miqdori:	5
Baholash shakli:	<i>Og'zaki, test</i>
Kurs tili:	<i>Uzbek</i>

Kurs maqsadi (KM)	
KM1	matnshunoslikdagi asliyat va tabdil ilmining magistratura bosqichida o'rganiladigan fundamental masalalari yuzasidan nazariy bilim, ilmiy tadqiqot malakasi va ko'nikmasi hosil qilish,
KM2	matnning tashqi va ichki jihatlarini bir-biriga bog'liq, butun holda ko'ra bilish, talqinda qat'iy kom'leks analiz yondashuv uslubiga amal qilish
KM3	isloh qilinish sabablari, mazkur yozuvda bitilgan manbalarni bugungi kunda tutgan o'rni hamda ularni amalga tatbiq etish ko'nikmasini shakllantirish.

Kursni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1	matn va talqin muammolari bo'yicha magistrlarda germeneytik mushohada tabiati haqida o'rgatish
2	Matnshunoslik va manbashunoslikka oid qo'lyozmalar bilan tanishtirish

Ta'lim natijalari (TN)	
TN1	matnlarni o'qitishda zamonaviy metod va usullarni qo'llash, talabalarning og'zaki va yozma nutq malakalarini o'stirishning shakl va usullarini jalb qila olish

TN2	o'qish, yozish, arab imlosidagi qo'lyozma, toshbosma gazeta, jurnal va ilmiy asarlarni o'qishga, ulardan o'zlarining ilmiy faoliyatlari davomida zarur bo'lgan axborotlarni olishga o'rgatish
TN3	Matnlarni tiklash loyihalashtirish ko'nikmasiga ega bo'lish
TN4	Og'zaki va yozma nutq o'stirish mashg'ulotlarini aniq va maqsadli tashkil eta olish
TN5	Talabalarni aqliy rivojlantirish, ularning ilmiy dunyoqarashini kengaytirish, mantiqiy fikrlash qobiliyatini shakllantirish

Kurs mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	Imlo transformatsiyasi qoidalari
M2	Tabdilda o'zlashma so'zlar imlosi
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)	
A1	Nashr variantlaridagi mumtoz adabiy matnlarni eski o'zbek yozuvida ko'chirish.
A2	“Mahbubul qulub”ning qo'lyozma nusxalaridan bir bo'limni tabdil qilish.
A3	“Holoti Sayyid Hasan Ardasher” asariga ilmiy ko'rsatkichlar majmuini tuzish.
A4	Navoiy g'azallarini asliyatdan o'qish.
A5	Navoiy g'azallarini asliyatdan o'qish.
Mashg'ulotlar shakli: Seminar (S)	
S1	
S2	
S3	
S4	
Mashg'ulotlar shakli: Mustaqil ta'lim (M.t)	
M.t 1	«O'qish kitobi» (L.Xalilov. «O'qituvchi, 1994) asarining harflar qismining asosiy xususiyatlarini tasniflash.
M.t 2	Habibulloh Solih. «Alifbo. Mustaqil o'rganuvchilar uchun» kitobi tahlili. diniy oqimlarga oid qismini o'rganish va kons'ektlashtirish
M.t 3	«Husnixat» (Nasaf, 2010) kitobining strukturasi jadval yordamida izohlashe
M.t 4	«Hayratul abror» dostonini ilmiy-tanqidiy matndan o'qish.
M.t 5	«Nasoyimul muhabbat» ilmiy-tanqidiy matnidagi izohlar.
M.t 6	OAV larida tabdil muammolariga bag'ishlangan maqolalar tahlili.
M.t 7	Abjad hisobiga ta'rixlardan misollar keltirish.
M.t 8	Navoiyning muammo janrida keltirilgan baytlarini asliyatda yozish va muammoni echish.

M.t 9	Transliteratsiyaning muhim jihatlari.
M.t 10	“Zarbulmasal”ning matniy xususiyatlari, maqollar .

Asosiy adabiyotlar	
1	Alisher Navoiy. To‘la asarlar to‘plami. O‘n jildlik. –T.: G‘afur G‘ulom nomidagi NMIU, 2011. 1-10 j.
2	Сирожиддинов Ш. Алишер Навоий. Манбаларнинг қиёсий-типологик, текстологик таҳлили. –Т.: Академнашр, 2011. –326 б.
3	Ҳабибуллаев А. Адабий манбашунослик ва матншунослик. – Т.: Тошкент Давлат Шарқшунослик институти, 2000. – 172 б
Tavsiya qilinadigan qo‘shimcha adabiyotlar	
1	И.А.Каримов. Юсак маънавият – енгилмас куч. – Т.: Маънавият, 2008.
2	Ш. Мирзиёев. Эркин ва фаровон демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. Т.: Ўзбекистон, 2016.
3	Алишер Навоий. Насойим ул-муҳаббат. Илмий-танқидий матн. (Тайёрловчи Ҳ.Исломий), –Т.: Мовароуннахр, 2011.– 426 б.
4	Shleyermaxer F. Germenevtika. –SPb.: Yevropeyskiy dom, 2004, – S.13.
5	Yo‘ldoshev M. Badiiy matn lingvopoetikasi. Т.: Fan, 2008. –160 b.
6	Zohidov R. “So‘fi Olloyor hikoyatlari”. –Т.: Muharrir, 2011. –141 b.
Internet manbalari	
1	http://uza.uz/oz/documents/alisher-navoiy-nomidagi-toshkent-davlat-zbek-tili-va-adabiye-13-05-2016
2	http://kutubxona.uz
3	http://literature.uz
4	http://ziyonet.uz
5	http://alisher navoiy.uz

Дастур муаллифлари:	Zohidov Rashid Fozilovich
E-mail:	rzohid1@navoiy-uni.uz ;
Ташкилот:	Amaliy filologiya fakulteti, adabiy manbashunoslik va matnshunoslik kafedrası
Sana:	27.08.2021

Kafedra mudiri

R. Zohidov